

Lucian Blaga: Eu nu strivesc corola de minuni a lumii

Am văzut că poezia lui Lucian Blaga nu poate fi percepută fără a cunoaște conceptele filozofice ale filozofului Blaga.

Punctele de contact dintre cele două domenii apar nu atât ca rezultat al unei circulații de idei dintr-un plan într-altul, cât mai degrabă ca manifestări independente ale aceluiași mod de a înțelege universul.

Ilustrativă în acest sens este poezia Eu nu strivesc corola de minuni a lumii cu care se deschide volumul de debut "Poemele luminii" din 1919. Această poezie este "Testamentul" lui Blaga. Ideile ei, desprinse dintr-o suită de reprezentări poetice, sunt în linii mari, aceleași cu ideile enunțate teoretic și sistematic în "Cunoașterea luciferică" din 1933, volum integrat ulterior în "Trilogia cunoașterii".

Blaga sugerează, în ambele situații, dar cu mijloace diferite, aceeași deosebire dintre gândirea logică sau paradisiacă și cea poetică sau luciferică. În trilogia "Trilogia cunoașterii" vorbește de o "dualitate" a cunoașterii. Cunoașterea poetică este o "cunoaștere luciferică" și are drept scop potențarea misterelor.

Blaga nu-si mai pune întrebări legate de marile probleme ale universului nu mai încearcă căutări precum Arghezi în Psalmii săi ci ajunge la concluzia că filozofii nu pot pătrunde secretele lumii și de aici poziția sa: "Eu însă mă bucur că nu știu și nu pot să știu ce sunt eu și lucrurile din jurul meu, căci numai așa pot să proiectez în misterul lumii un înțeles, un rost, și valori, care izvorăsc din cele mai intime necesități ale vieții și duhului meu. Omul trebuie să fie creator, - de aceea renunț cu bucurie la cunoașterea absolutului".

Structura poeziei: Poezia apare ca o scurtă confesiune în care Blaga vorbește de atitudinea lui față de tainele universale, optând cu fermitate nu pentru cunoașterea lor pe cale rațională, ci pentru potențarea lor prin contemplarea nemijlocită a formelor concrete sub care se înfățișează. Conduita aceasta reliefează nu atât opoziția filozofică între raționalism și iraționalism, cât o diferență între gândirea rațională și gândirea poetică, aceasta din urmă creatoare de metafore, adică de imagini în care se intuiește simultan existența a două planuri diferite în ordinea lucrurilor, unul concret și altul abstract. Textul nu este conceptual, ci poetic. Blaga nu înșiră un număr de raționamente, ci de metafore. Mărturisirea lui se organizează în jurul unor opoziții mereu amplificate: eu - alții; lumina mea - lumina altora; corola de minuni a lumii - flori, ochi, buze ori morminte. Toți termenii au un sens figurat: pronumele personal eu-de astfel, cuvântul cheie al poeziei, prin repetiția lui obsedantă - semnifică pe poet, lumina mea semnifică gândirea poetică, lumina altora-gândirea logică, corola de minuni - misterele universale, flori, oculi, buze, morminte - înfățișările concrete ale misterelor.

Structura antitetică marcată prin termenii principali este adâncită prin distribuția verbelor. În propozițiile în care subiectul este "eu" verbele predicate sunt: nu strivesc, nuucid, nuingrum ci sporesc, îmbogățesc, iubesc. Pentru lumina altora există un singur verb predicativ: Sugrumă, dar prin asociații subînțelese i se pot atașa și altele: strivește, ucide, nu sporește, nu îmbogățeste, nu iubește.

Este evident că acțiunile exprimate de verbe reprezintă expresia metaforică a efectelor cunoașterii asupra spațiilor necunoscute. Cunoașterea logică "reduce numeric misterele" prin "determinarea lor conceptuală" le sugrumă vraja, adică farmecul concret, individual, prin abstractizare. Cunoașterea poetică, dimpotrivă conservă fiorul concret al necunoscutului, ba chiar îl sporește, proiectând "în misterele lumii un înțeles, un rost și valori" noi, care aparțin poeziei.

Pornind de la premisa că termenul "eu" e cheia de înțelegere a ideii poetice, tot textul poate fi redus la doua propoziții: "eu nu strivesc corola de minuni a lumii / căci eu iubesc și ochi și flori și buze și morminte".

Atitudinea de protejare a misterelor este explicată prin iubire, care la Blaga nu are doar o funcție sentimentală, ci este un instrument al cunoașterii, o cale de pătrundere în misterele lumii.

Poezia, și aceasta este problema fundamentală pe care ne-o relevă Blaga, înseamnă intuirea în concret, în particular, a universalului.

Apare evident că Eu nu strivesc corola de minuni a lumii se constituie ca o artă poetică, ca act de mărturisire a unui crez artistic și a unei conduite filozofice, ceea ce explică și orgolioasa ei așezare în fruntea întregii creații poetice a lui L. Blaga.

E. Lovinescu îl consideră: “unul din cei mai originali creatori de imagini ai literaturii noastre”.

L. Blaga folosește versul liber. Există doar un ritm interior în funcție de gândirea abruptă, sacadată a poetului. Este uimitoarea capacitatea poetului de a-și plasticiza ideile, de a-și transmite abstracțiile în forme concrete, ceea ce dovedește o remarcabilă forță de materializare: eu, cu lumina mea sporesc a lumii taină / întocmai cum cu razele ei luna / nu micșorează, ci tremurătoare / mărește și mai tare tema nopții (comparație).

Îl putem apropia apoi de Eminescu prin capacitatea de a pune un plan filozofic secundar în reprezentările sale.

www.referateok.ro – cele mai ok referate